

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**Факультет № 6
Кафедра соціології та психології**

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни **Сучасні напрямки прикладної юридичної психології** вибіркового компонент освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти

053 Психологія (практична психологія)

Харків 2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30. 08. 2022 № 8

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 26.08.2022 р. № 6

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціа-
льно-економічних дисциплін
Протокол від 29.08.2022 № 8

Розглянуто на засіданні кафедри соціології
та психології Протокол від 17.08. 2022 р. № 7

Розробник:

доцент кафедри соціології та психології, кандидат психологічних наук, до-
цент Александров Ю.В.

Рецензенти:

1. доцент кафедри педагогіки та психології Харківської державної академії фізичної культури, кандидат психологічних наук, доцент Павлик О.М.
2. доцент кафедри соціології та психології факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат психологічних наук, доцент Шиліна А.А.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вибіркової навчальної дисципліни складена відповідно до освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти «Сучасні напрямки прикладної юридичної психології» **053 Психологія (практична психологія)**.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є **вивчення закономірностей поведінки людей в системі правових відносин, а також структури і видів юридичної діяльності.**

Юридичної психологія — наука, яка досліджує закономірності психіки людини, що виявляються у сфері суспільних відносин, які регулюються правом.

Міждисциплінарні зв'язки: Оскільки юридична психологія є галуззю загально-психологічної науки, то вона має тісні зв'язки з іншими психологічними дисциплінами. А саме;

- з соціальною психологією, яка розкриває механізми спілкування й правової взаємодії людей у їх індивідуальній, груповій та суспільній діяльності;
- під час розгляду багатьох професійних питань юридична психологія спирається на відомості патопсихології та медичної психології, що розкривають роль механізмів патології психіки в розвитку протиправної поведінки;
- з віковою та педагогічною психологією, які розкривають вікові закономірності розвитку особистості та особливості виховання й навчання людини в різні періоди її життя;
- з психологією праці, яка розкриває професійну орієнтацію особистості, яка необхідна для професіографічного аналізу діяльності юриста;
- юридична психологія інтегрована в систему юридичних дисциплін, тому слід сказати на її взаємозв'язок із кримінальним правом і кримінальним процесом;

- тісний зв'язок спостерігається між юридичною психологією, криміналістикою та кримінологією. Історія розвитку криміналістики свідчить про значну роль психологічних факторів в організації скоєння злочинів, а також їх розслідування;

- слід зазначити про зв'язок юридичної психології з цивільним процесом і цивільним правом. Цивільний процес має свої специфічні особливості при розгляді пізнавально-психологічної діяльності;

- в цілому ряді аспектів юридична психологія взаємодіє з соціологією, фізіологією ЦНС та ВНД.

Програма навчальної дисципліни складається з таких тем:

Тема № 1 Сучасні напрямки прикладної юридичної психології: предмет та проблематика дисципліни

Тема № 2 Психологічна характеристика процесуальної діяльності

Тема № 3 Психологічні основи професійного спілкування та професійної взаємодії зі співробітниками правоохоронних органів

Тема № 4 Основи професійно-психологічної підготовки співробітників правоохоронних органів

Тема № 5 Психологічні основи доказування. Психологія планування та організації процесуальної діяльності

Тема № 6 Психологія слідчої діяльності

Тема № 7 Психологія учасників розслідування злочинів

Тема № 8 Віктимність

Тема № 9 Психологічні основи проведення окремих слідчих дій

Тема № 10 Судово-психологічна експертиза

Тема № 11 Психологія судової діяльності

Тема № 12 Кримінальна психологія

Тема № 13 Пенітенціарна психологія

Тема № 14 Специфіка психологічного супроводу професійної діяльності в складних та екстремальних умовах

Тема № 15 Професійна деформація

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Сучасні напрямки прикладної юридичної психології» є вивчення студентами закономірностей поведінки людей у системі правових відносин, структури й видів юридичної діяльності, формування адекватного уявлення про теоретичні та практичні психологічні аспекти юриспруденції та правоохоронної діяльності, про особливі правові аспекти людської діяльності.

1.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни «Сучасні напрямки прикладної юридичної психології» є:

- цілеспрямоване оволодіння студентами теоретичними знаннями про основні форми та методи психології права, правової поведінки, сутність психологічних явищ, що складають правову частину суспільного життя, а також формування вмінь і навичок практичної роботи;
- вивчення психологічних механізмів протиправної поведінки; факторів, що сприяють формуванню злочинної мотивації та цілеспрямованості; способів їх профілактики;
- розробка психологічних методів визначення властивостей і станів особистості, а також вивчення їх впливу на поведінку особистості в криміногенній ситуації, що є необхідним для розуміння «людського фактора» в системі правових відносин та прийняття справедливих судових рішень, які стосуються прав та інтересів людей;
- вивчення психологічної структури професійної діяльності працівників правоохоронної системи (слідчих, адвокатів, суддів, прокурорів), здійснення професіографії та психографії їх діяльності;
- організація роботи з населенням із метою поширення психологічної освіти й проведення профілактики правопорушень серед різних груп громадян.

1.3. Згідно з освітньою програмою здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- визначення юридичної психології;
- предмет юридичної психології та розуміти його інтегративність;
- основні напрямки юридичної психології;
- методи експертного психологічного дослідження;
- психологічні аспекти правоохоронної діяльності;
- психологію особистості правопорушника;
- психологічні особливості особистості правопорушника та злочинних груп; закономірності індивідуально- і соціально-психологічних явищ у правоохоронній і правозастосовній діяльності;
- психологічні аспекти слідчих дій.

вміти:

- використовувати психологічні методи у юридичній (правоохоронній) діяльності;
- аналізувати психологічний стан особистості;
- надавати психологічну допомогу в екстремальних умовах;
- встановлювати психологічний контакт з фігурантами кримінальної справи;
- застосовувати методи психологічного впливу на особистість;
- складати поведінковий портрет;
- складати психологічний портрет правопорушників (злочинців) з різною антисуспільною спрямованістю особистості;
- розробляти професіограму та психограму.

1.4. Форма підсумкового контролю екзамен.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин /4 кредитів ECTS.

1.5. Програмні компетентності:

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність	І. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.	
Загальні Компетентності (ЗК)	ЗК1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
	ЗК3	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
	ЗК4	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК5	Здатність бути критичним і самокритичним.
	ЗК6	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
	ЗК8	Навички міжособистісної взаємодії.
	ЗК9	Здатність працювати в команді.
	ЗК10	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК1	Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.
	СК2	Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння

		ня природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.
	СКЗ	Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.
	СК4	Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.
	СК9	СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту.
	СК11	Здатність дотримуватися норм професійної етики.

2. Короткий опис змісту навчальної дисципліни

ТЕМА № 1 «Сучасні напрямки прикладної юридичної психології: предмет та проблематика дисципліни».

Предмет, об'єкт та задачі юридичної психології. Історія розвитку юридичної психології. Система юридичної психології. Зв'язок юридичної психології з іншими науками.

ТЕМА № 2 «Психологічна характеристика процесуальної діяльності».

Психологічна характеристика процесуальної діяльності. Особливі умови процесуальної діяльності як професії.

ТЕМА № 3 «Психологічні основи професійного спілкування та професійної взаємодії зі співробітниками правоохоронних органів».

Поняття професійного спілкування. Ділове спілкування. Предмет спілкування. Психологічне забезпечення вирішення професійних завдань в процесі оперативно-службової діяльності. Функції професійного спілкування.

ТЕМА № 4 «Основи професійно-психологічної підготовки співробітників правоохоронних органів».

Психологічна характеристика професійної діяльності. Структура професійної психологічної підготовки. Основні компоненти професійної психологічної готовності. Професійні якості і психологія осіб, які здійснюють провадження у справі. Поняття професіограми.

ТЕМА № 5 «Психологічні основи доказування. Психологія планування та організації процесуальної діяльності».

Тактичний ризик та інформаційна невизначеність. Типові форми і способи протидії розслідуванню, психологічні основи формування внутрішнього переконання суб'єктів доказування. Поняття планування в юридичній психології. Види планування.

ТЕМА № 6 «Психологія слідчої діяльності».

Види слідчої (судової) діяльності. Пізнавальна діяльність. Конструктивна діяльність. Комунікативна діяльність. Посвідчувальна діяльність.

ТЕМА № 7 «Психологія учасників розслідування злочинів».

Психологічні особливості особи слідчого. Психологія обвинуваченого. Поняття захисної домінанти. Психологія потерпілого і свідка. Провокуюча поведінка.

ТЕМА № 8 «Віктимність».

Поняття віктимності. Проблема віктимності. Види віктимності. Рівні віктимності

ТЕМА № 9 «Психологічні основи проведення окремих слідчих дій».

Психологія огляду місця події. Психологія допиту. Психологія очної ставки. Психологія пред'явлення для впізнання. Психологія відтворення обстановки та обставин події. Психологія обшуку.

ТЕМА № 10 «Судово-психологічна експертиза».

Поняття і компетенція судово-психологічної експертизи. Методи судово-психологічної експертизи. Призначення судово-психологічної експертизи та організація її провадження.

ТЕМА № 11 «Психологія судової діяльності».

Психологічні основи судової діяльності. Психологія судді. Психологічні особливості судового процесу. Психологія прийняття рішення судом. Психологія особи підсудного. Психологія судових дій. Психологічні основи судового допиту. Перехресний допит. Психологічні основи очної ставки у суді. Психологічні основи судового огляду.

ТЕМА № 12 «Кримінальна психологія».

Психологія злочинної діяльності. Психологічна структура злочину. Психологічні наслідки злочину. Психологія особи злочинця. Поняття особи злочинця. Класифікація злочинних типів. Психологія окремих категорій злочинців.

ТЕМА № 13 «Пенітенціарна психологія».

Основи пенітенціарної психології. Сутність пенітенціарної психології. Методи впливу на особу засудженого в установах виконання покарань. Психологія особи засудженого. Колективи засуджених та їх психологічна характеристика. Вплив соціальної ізоляції на особу. Психологія тюремного побуту. Психологічні основи ресоціалізації засуджених.

ТЕМА № 14 «Специфіка психологічного супроводу професійної діяльності в складних та екстремальних умовах».

Психологічне забезпечення. Проблема - психологічного забезпечення професійної діяльності. Зміст психологічного супроводження. Принципи психологічного забезпечення. Рівні психологічного забезпечення професійної діяльності. Психологічний супровід екстремальної діяльності: поняття, етапи, форми, методи тощо

ТЕМА № 15 «Професійна деформація».

Поняття професійної деформації. Професійна деформація працівників правоохоронних органів. Виявлення та усунення причин професійної деформації співробітників правоохоронних органів.

3. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна

4. Засоби оцінювання здобувачів вищої освіти

1. Предмет, об'єкт та задачі юридичної психології.
2. Історія розвитку юридичної психології.
3. Система юридичної психології.
4. Зв'язок юридичної психології з іншими науками.
5. Завдання та сучасні проблеми юридичної психології як міждисциплінарної галузі знань.
6. Вклад А.Ф. Коні в розвиток юридичної психології.
7. Погляди вчених В. Штерна та Ч. Ломброзо.
8. Питання, які розглядає правова психологія.
9. Питання, які розглядає кримінальна психологія.
10. Питання, які розглядає судова психологія.
11. Питання, які розглядає пенітенціарна психологія.
12. Поняття психології юридичної праці.
13. Основні етапи розвитку юридичної психології.
14. Методологічні основи юридичної психології.
15. Методи юридичної психології.
16. Система та класифікація методів юридичної психології.
17. Правова культура особистості.
18. Поняття методологія, методика і метод в юридичній психології.
19. Практичне значення методу тестування у юридичній психології.
20. Методи психологічного впливу, які допустимі в кримінальному судочинстві.
21. Пізнавальна функція методів юридичної психології.
22. Правова культура суспільства.
23. Правова свідомість та правова культура особистості.

24. Групова (колективна) правосвідомість.
25. Поняття та психологія правопорушення.
26. Поняття конкретного правопорушення і аналіз злочинної поведінки.
27. Психологічна структура злочинної дії.
28. Психологія юридичної діяльності.
29. Правова психологія.
30. Види юридичної діяльності.
31. Поняття соціалізації, десоціалізації, та ресоціалізації.
32. Дефектність правової соціалізації.
33. Особистісний підхід в психології.
34. Поняття і структура діяльності.
35. Співвідношення волі і свідомості особи юриста.
36. Етапи формування складного вольового акту особи юриста.
37. Емоційно-вольові процеси і стани. Пам'ять.
38. Поведінка людини в конфліктних ситуаціях.
39. Особистість і структура її психічних властивостей.
40. Темперамент.
41. Поняття і структура характеру.
42. Поняття здібностей та закономірності формування.
43. Психологічна характеристика процесуальної діяльності.
44. Поняття процесуальної діяльності. Особливі умови процесуальної діяльності як професії.
45. Професійні якості і психологія осіб, які здійснюють провадження у справі. Поняття професіограми.
46. Психологічні основи доказування.
47. Психологія планування та організації процесуальної діяльності.
48. Види слідчої (судової) діяльності.
49. Пізнавальна діяльність.
50. Конструктивна діяльність.
51. Комунікативна діяльність.

52. Посвідчувальна діяльність.
53. Психологія слідчої діяльності.
54. Психологія учасників розслідування злочинів.
55. Психологічні особливості особи слідчого.
56. Психологія обвинуваченого. Поняття захисної домінанти.
57. Психологія потерпілого та свідка. Провокуюча поведінка, види віктимності.
58. Психологічні основи проведення окремих слідчих дій.
59. Психологія огляду місця події.
60. Психологічні основи допиту.
61. Взаємозв'язок психології особи злочинця і змісту відображення місця події.
62. Мета здійснення діагностики особи допитуваного.
63. Психологічний зміст стадій формування показань.
64. Чинники, що впливають на повноту і адекватність сприйняття.
65. Прийоми встановлення психологічного контакту у судово-слідчій діяльності.
66. Зміст понять «рефлексивне мислення» і «рефлексивне управління».
67. Сутність прийому «словесна розвідка».
68. Психологія очної ставки.
69. Психологія пред'явлення для впізнання.
70. Психологія відтворення обстановки та обставин подій.
71. Психологія обшуку.
72. Судово-психологічна експертиза.
73. Поняття і компетенція СПЕ.
74. Методи СПЕ.
75. Призначення СПЕ та організація її провадження.
76. Психологія судової діяльності.
77. Психологія судді.
78. Психологічні особливості судового процесу.

79. Психологія прийняття рішення судом.
80. Психологія особи підсудного.
81. Психологія судових дій.
82. Психологічні основи судового допиту Перехресний допит.
83. Психологічні основи очної ставки у суді.
84. Психологічні основи судового огляду.
85. Психологія злочинної діяльності.
86. Психологічна структура злочину.
87. Психологічні наслідки злочину.
88. Психологія особи злочинця.
89. Поняття особи злочинця.
90. Класифікація злочинних типів.
91. Психологія окремих категорій злочинців.
92. Основи пенітенціарної психології.
93. Сутність пенітенціарної психології.
94. Методи впливу на особу засудженого в установах виконання покарань.
95. Психологія особи засудженого.
96. Колективи засуджених та їх психологія.
97. Вплив соціальної ізоляції на особу.
98. Психологія тюремного побуту.
99. Психологічні основи ресоціалізації засуджених.
100. Психологія в діяльності співробітників правоохоронних органів.
101. Психологічні особливості особистості співробітника правоохоронних органів.
102. Оцінка професійної придатності співробітника правоохоронних органів.
103. Зміст і методи психологічної підготовки співробітників правоохоронних органів.
104. Основні напрямки психологічної підготовки співробітників правоохоронних органів.
105. Психологічні основи попередження порушень законності в діяльності

працівників правоохоронних органів.

106. Психологічна характеристика емоцій і їх вплив на стан людини.

107. Психологічні особливості спілкування в діяльності співробітників правоохоронних органів.

108. Способи встановлення психологічного контакту з громадянами в процесі розслідування злочинів.

109. Психологія взаємовідносин в колективі співробітників правоохоронних органів.

110. Психологія натовпу.

111. Психологія груп і колективів.

112. Психологічна характеристика чуток, умов їх розвитку і впливу на громадський порядок.

113. Психологічна характеристика особистості правопорушника.

114. Психологічні способи вивчення особистості обвинуваченого.

115. Психологічні причини та умови формування злочинних груп.

116. Психологічна характеристика організованих злочинних груп.

117. Врахування психологічних факторів при роз'єднанні злочинних груп.

118. Саморегуляція в діяльності співробітників правоохоронних органів.

Тестові завдання, які виносяться на складання підсумкового контролю (екзамену)

1. Юридична психологія – це:

- а) галузь психологічної науки, яка вивчає закономірності та механізми психічної діяльності людей у сфері відносин, що регулюються правом;
- б) галузь кримінального процесу;
- в) прикладний напрямок психології;
- г) фундаментальна психологічна дисципліна;

д) наука про психологічні особливості діяльності правоохоронців.

2. Завданнями юридичної психології є:

- а) показати специфіку психічних закономірностей в правовому регулюванні;
- б) розробити способи розшуку психічно хворих;
- в) надати медичної допомоги засудженим в місцях позбавлення волі;
- г) формування правосвідомості особистості;
- д) формування самосвідомості у правопорушників.

3. Нездатність особи нести відповідальність за протиправне діяння в силу хворобливого стану психіки:

- а) невроз;
- б) стрес;
- в) неосудність;
- г) тривожність;
- д) афект.

4. Термін «особистість злочинця» з точки зору юридичної психології розуміється:

- а) як суб'єкт злочину;
- б) як громадянин, який не знає законів соціуму;
- в) як конкретна, людина з його психологічними особливостями;
- г) як індивід, який своєю поведінкою викликає занепокоєння у оточуючих;
- д) як особа, яка допустила правопорушення.

5. Дефекти правової соціалізації особистості виникають у разі

- а) правового інфантилізму;
- б) лінії;
- в) самотності;
- г) каральної, функції закону;
- д) слабкої самосвідомості.

6. Який з перерахованих розділів не відноситься до юридичної психології?

- а) правова психологія;

- б) судова психологія;
- в) вікова психологія;
- г) кримінальна психологія;
- д) пенітенціарна психологія.

7. У чому суть правової соціалізації особистості?

- а) у засвоєнні особистістю правових цінностей, перетворення їх на норми свого життя і поведінки;
- б) в самоствердженні особистості, за рахунок вирішення соціальних завдань;
- в) у формуванні звичок і шаблонів поведінки;
- г) у системі культурних і моральних цінностей;
- д) у самосвідомості.

8. Яке з перерахованих явищ визначає предмет науки юридичної психології?

- а) вивчення психічних явищ, механізмів, закономірностей, що виявляються в сфері права;
- б) дослідження психологічних закономірностей розвитку психіки людини;
- в) вивчення психологічних механізмів розвитку особистості підлітка;
- г) вивчення психологічних явищ розладу психіки;
- д) всі відповіді не вірні.

9. Хто створив детектор брехні?

- а) В. М. Бехтерєв;
- б) Ч. Ломброзо;
- в) О. Р. Лурія;
- г) А. Н. Леонтьєв;
- д) Дж.Ларсон.

10. Психологічний афект в розумінні юридичної психології це:

- а) неупорядкована поведінка;
- б) гостре сильне переживання, що характеризується короткочасним зміною свідомості;
- в) короткочасне емоційне переживання;

- г) вроджена психічна патологія;
- д) сильне емоційне переживання.

11. Що таке професійна адаптація юриста?

- а) оволодіння професійними знаннями, навичками, вміннями;
- б) пристосування функцій організму і психіки до умов роботи;
- в) компенсація нервових і психічних витрат позитивними емоційними переживаннями;
- г) характер міжособистісних відносин;
- д) пристосування до умов роботи.

12. Хто з учених минулого розробив концепцію «природженого злочинця»?

- а) Е. Клапаред (1873-1940);
- б) Ч. Ломброзо (1835-1909);
- в) Ф. Галль (1758-1828);
- г) В. М. Бехтерев (1857-1927).
- Д) Кл.Бакстер (род 1924 -)

13. Який з методів дозволяє припустити про факт злочину, не звертаючись до прямих питань?

- а) тести;
- б) інтерв'ю;
- в) асоціативний експеримент;
- г) бесіда;
- д) допит.

14. Хто з вчених зробив найбільший вклад у розвиток юридичної психології?

- а) О.Ф. Коні;
- б) А.В. Петровський;
- в) Ж.Ж. Руссо;
- г) В.М. Бехтерев;
- д) Дж. Локк.

15. Пенітенціарна психологія - це

- а) ресоціалізація та реабілітація осіб, які відбувають покарання;
- б) психологія конфлікту;
- в) психологія розвитку;
- г) профілактика девіації;
- д) процес вивчення психології засуджених.

16. Татуювання в розумінні юридичної психології - це:

- а) атрибут культури, який не несе ніякої інформації;
- б) символ прилучення до кримінальної субкультури;
- в) демонстрація самостійності;
- г) бравада своїми пригодами;
- д) показ своїх досягнень в кримінальному світі.

17. Методом юридичної психології є:

- а) метод аналізу;
- б) метод синтезу;
- в) узагальнення;
- г) судово-психологічна експертиза;
- д) абстрагування.

18. Правова психологія - це розділ:

- а) юридичної психології;
- б) пенітенціарної психології;
- в) вікової психології;
- г) кримінальної психології.
- д) всі відповіді вірні.

19. Здатність юриста встановлювати міжособистісні психологічні контакти з різними учасниками спілкування називається:

- а) професійною структурою діяльності;
- б) комунікативною компетентністю;
- в) професійно-психологічною стійкістю;
- г) професійною адаптацією;

д) психологічною стійкістю.

20. З позиції юридичної психології тип темпераменту, що характеризується високою збудливістю нервової системи і схильністю до афектів притаманний:

а) холерику;

б) сангвініку;

в) флегматику;

г) меланхолікові.

д) всі відповіді підходять частково.

21. Перший в світі державний інститут по вивченню злочинності та злочинця був створений у:

а) Москві у 1925 р.;

б) Санкт-Петербурзі у 1936р.;

в) Києві у 1950р.;

г) Харкові у 1922р.;

д) Мінську у 1953р.

22. У перші роки свого виникнення юридична психологія була оформлена як :

а) кримінальна психологія;

б) судова психологія;

в) слідча психологія;

г) кримінологічна психологія;

д) виправна психологія.

23. Поведінка, яка характеризувалася порушенням закону називалася:

а) девіантною;

б) кримінальною;

в) протиправною;

г) протизаконною;

д) всі відповіді не вірні.

24. Під кримінальною діяльністю необхідно розуміти:

- а) злочинний образ життя;
- б) здійснення кримінальних злочинів;
- в) ведення протиправних дій;
- г) створення злочинних угруповань;
- д) підбурювання до злочину.

25. Під моральною шкодою, заподіяною потерпілому діями або бездіяльністю винного розуміється:

- а) моральні страждання;
- б) фізичні страждання;
- в) емоційні страждання;
- г) моральні та фізичні страждання;
- д) моральні та емоційні страждання.

26. Злочин це:

- а) правопорушення, яке заподіяло велику шкоду;
- б) кримінальний вчинок;
- в) антисоціальні дії;
- г) порушення встановлених норм та правил в суспільстві;
- д) девіантна поведінка з негативними наслідками.

27. Предмет юридичної психології це:

- а) злочин, особа злочинця після його засудження;
- б) психічне явище. Механізми і закономірності людської психіки в системі «людина – право»;
- в) вивчення закономірностей поведінки людей в системі правових відносин, а також структури і видів юридичної діяльності;
- г) психологічні основи особистості і діяльності в умовах правового регулювання, система «людина право» головною ланкою в якій є особистість як суб'єкт діяльності;
- д) все перераховане.

28. Природничо-науковий етап розвитку юридичної психології:

- а) з давнини до початку XIX ст.;

- б) XIX ст.;
- в) з початку XX ст. до теперішнього часу.
- г) середина XIX-середина XXст.;
- д) XIX-XXст.

29. Принцип системного підходу в юридичній психології означає:

- а) розгляд психології державних і правових утворень як сукупності елементів, кожен із яких прямо чи побічно залежить від інших, впливає на них, породжує разом із ними відносно самостійне державне чи правове установлення більш високого порядку.
- б) розгляд явища яке вивчається, яка системи тобто як відмежованої множини взаємодіючих елементів;
- в) визначення складу структури організації елементів і частин системи «людина-право», виявлення провідних взаємодій між ними;
- г) виявлення зовнішніх зв'язків системи «людина-право», виділення серед них головних;
- д) визначення функції системи «людина-право» і її роль серед інших систем;

30. Експериментальні методи дослідження в юридичній психології з'являються.

- а) на початку XX ст.;
- б) в середині XIXст.;
- в) на початку XVIIIст.;
- г) в кінці XIXст.;
- д) в кінці XX ст.

31. Що належить до комунікативних слідчих дій?:

- а) огляд місця подій;
- б) обшук;
- в) затримання;
- г) перевірка свідчень на місці;
- д) допит.

32. Що вивчає юридична психологія:

- а) нервову систему;
- б) психічні явища, які утворюються в правовому контексті;
- в) причини поведінки;
- г) закономірності існування психіки;
- д) причини скоєння злочинів.

33. У вивченні психічних явищ юридична психологія звертається до інших наук, а саме:

- а) медицини;
- б) кібернетики;
- в) біофізики;
- г) фізіології ВНД;
- д) юриспруденції.

34. Основні категорії юридичної психології:

- а) особистість, особистість, діяльність;
- б) діяльність, психіка, соціологія;
- в) свідомість, діяльність, правосвідомість;
- г) психіка, свідомість, особистість;
- д) особистість, право, психіка.

35. Як називається період розвитку знань з юридичної психології, який триває і сьогодні:

- а) природничо-науковий;
- б) порівняльно-аналітичний;
- в) описовий;
- г) описово-аналітичний;
- д) порівняльно-описовий.

36. Об'єктом юридичної психології є:

- а) особистість як свідомий індивід;
- б) свідомість як вищий рівень психічного відображення;
- в) діяльність як притаманна людині активність;

- г) психіка;
- д) психологічні особливості людини.

37. Назвіть психологічний метод, у якому дослідник сам не втручається в ситуацію, а лише чекає прояву явища, що вивчається, у поведінці:

- а) самоспостереження;
- б) спостереження;
- в) експеримент;
- г) аналіз продуктів діяльності;
- д) тестування.

38. На які групи можна поділити методи юридичної психології:

- а) математичні;
- б) статистичні;
- в) впливу;
- г) діагностики;
- д) аналітичні.

39. Як називається метод збирання фактів за спеціально створених умов:

- а) спостереження;
- б) експеримент;
- в) експертних оцінок;
- г) тест;
- д) аналіз продуктів діяльності.

40. На межі з психологією можуть призначатися такі комплексні судово-психологічні експертизи:

- а) психолого-психіатрична;
- б) психолого-медична;
- в) психолого-технічна;
- г) психолого-педагогічна;
- д) всі відповіді вірні.

41. Правова норма може не діяти:

- а) у силу дефектів її використання;
- б) без засвоєння її людьми;
- в) якщо не враховані соціально-психологічні механізми соціонормативної поведінки;
- г) через відсутність санкцій за невиконання.
- д) якщо не враховано становище громадян в державі.

42. Компонентами правової компетентності є:

- а) правова освіченість; правові уміння, навички; підготовленість;
- б) відповідальність, знання законів, правова освіта;
- в) правова освіченість, відповідальність;
- г) правоохоронна діяльність, норми застосування права, правопорядок;
- д) правові уміння, правові навички, відповідальність.

43. Делінквентна поведінка – це...

- а) система незначних правопорушень, проступків;**
- б) норма поведінки в окремих професійних групах;
- в) загальний стан поведінки в суспільстві;
- г) вид рольової поведінки;
- д) прояв психічного захворювання.

44. У правосвідомості з'являються такі «дефекти»:

- а) неправильне розуміння норм;
- б) байдужість до засвоєння норм;
- в) відсутність знань про норми;
- г) “зневажання” соціальних норм;
- д) злісне не виконання правових норм.

45. Які характеристики об'єкта можуть привернути нашу увагу:

- а) новизна;
- б) складність;
- в) однорідність;
- г) інтенсивність;
- д) об'єм об'єкту.

46. Які види чутливості є провідними в професійній діяльності юриста:

- а) кінестетична, зорова;
- б) зорова; слухова;
- в) слухова; дотикова;
- г) дотикова, кінестетична;
- д) шкірна, зорова.

47. Судово-психологічна експертиза-особлива процесуальна дія яка строго регламентована законом, ціллю якої є одержання:

- а) висновок експерта-психолога;
- б) висновок експерта - психолога та експерта - психіатра;
- в) консультації експерта – психолога;
- г) консультації експерта - психолога та експерта – психіатра;
- д) висновок експерта психіатра.

48. Який вид сприйняття потрібно розвивати майбутнім юристам:

- а) довільне;
- б) мимовільне;
- в) слухове;
- г) просторове;
- д) дотикове.

49. Складність психологічної позиції судді створюється:

- а) швидкістю прийняття рішення в ситуації цейтноту;
- б) підвищеною відповідальністю, напруженням, різноплановістю діяльності, ризиком;
- в) упередженістю в вигляді особистих симпатій та антипатій у відношенні до учасників процесу;
- г) суб'єктивним тлумаченням законів;
- д) боязливістю відповідальності.

50. Тип особистості яка дотримується норм законодавства:

- а) просоціальний;
- б) антісуспільний;

- в) асоціальний;
- г) соціальний;
- д) правосвідомий.

51. Признак, який характеризує злочинну групу:

- а) стать;
- б) кількість учасників;
- в) антисупільний характер діяльності;
- г) реальний характер взаємовідносин;
- д) наявність лідера або авторитету.

